

IZVJEŠTAJ O JAVNOJ RASPRAVI
O NACRTU ZAKONA O SARADNJI CRNE GORE SA ISELJENIŠTVOM

U skladu sa Uredbom o postupku i načinu sprovođenja javne rasprave u pripremi zakona („Službeni list CG“, broj 12/12), Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija je organizovalo javnu raspravu o Nacrtu zakona o saradnji Crne Gore sa iseljeništvom u periodu od 17. januara do 26. februara 2014. godine.

Javni poziv za učešće u javnoj raspravi upućen je građanima, stručnim i naučnim institucijama, državnim organima, Glavnom gradu, Prijestonici, opštinama, strukovnim udruženjima, političkim strankama, sindikatima, vjerskim zajednicama, iseljeničkim zajednicama i udruženjima, međunarodnim organizacijama, medijima i drugim zainteresovanim organizacijama, zajednicama i pojedincima zainteresovanim da se uključe u javnu raspravu i daju svoj doprinos u razmatranju Nacrta zakona o saradnji Crne Gore sa iseljeništvom.

Javna rasprava o Nacrtu zakona o saradnji Crne Gore sa iseljeništvom trajala je 40 dana od dana objavljivanja Nacrta zakona o saradnji Crne Gore sa iseljeništvom na internet stranici Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija, portalu e -Uprave i dnevnom listu „Pobjeda“, odnosno od 17. januara do 26. februara 2014. godine, i bila je organizovana na sljedeći način:

- 17. januara 2014. godine - objavljen je javni poziv za učešće u raspravi, na internet stranici Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija, portalu e -Uprave i dnevnom listu „Pobjeda“, uz tekst Nacrta zakona o saradnji Crne Gore sa iseljeništvom sa obrazloženjem i programom javne rasprave.
- 29. januara 2014. godine - organizovan je okrugli sto o Nacrtu zakona o saradnji Crne Gore sa iseljeništvom u hotelu „Podgorica“ u Podgorici sa početkom u 13 časova. Okruglom stolu u Podgorici prisustvovali su, pored predstavnika medija, 26 učesnika iz različitih organizacija i institucija, kao i članovi Radne grupe zaduženi za izradu Predloga zakona, i to: **Vladimir Radulović**, predsjednik Radne grupe, **Branko Milić**, zamjenik predsjednika Radne grupe, **Suljo Mustafić**, član Radne grupe, **Ivan Jovović**, član Radne grupe, i **Predrag Mitrović**, direktor Uprave za dijasporu.
- 12. februara 2014. godine u 13 časova, u saradnji sa Opštinom Plav, organizovan je okrugli sto o Nacrtu zakona o saradnji Crne Gore sa iseljeništvom. Okruglom stolu u Plavu prisustvovali su, pored predstavnika medija, 24 učesnika iz različitih organizacija i institucija kao i članovi Radne grupe zaduženi za izradu Predloga zakona, i to: **Vladimir Radulović**, predsjednik Radne grupe, **Branko Milić**, zamjenik predsjednika Radne grupe, **Gordan Stojović**, član Radne grupe, i **Predrag Mitrović**, direktor Uprave za dijasporu.

- 19. februara 2014. godine, sa početkom u 11 časova, organizovan je okrugli sto o Nacrtu zakona o saradnji Crne Gore sa iseljeništvom u Baru. Okruglom stolu u Baru prisustvovali su, pored predstavnika medija, 20 učesnika iz različitih organizacija i institucija iz zemlje i inostranstva, kao i članovi Radne grupe zaduženi za izradu Predloga zakona, i to: **Vladimir Radulović**, predsjednik Radne grupe, **Branko Milić**, zamjenik predsjednika Radne grupe, **Suljo Mustafić**, član Radne grupe, **Ivan Jovović**, član Radne grupe, i **Stefan Aleksić**, član Radne grupe.
- Tokom trajanja javne rasprave, predlozi, sugestije i komentari na Nacrt zakona o saradnji Crne Gore sa iseljeništvom mogli su se dostaviti Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija na adresu: Stanka Dragojevića 2, 81000 Podgorica sa naznakom „Javna rasprava- Nacrt zakona o saradnji Crne Gore sa iseljeništvom“ ili na e-mail: diaspora@t-com.me.
- 26. februara 2014. godine - zatvorena je javna rasprava o Nacrtu zakona o saradnji Crne Gore sa iseljeništvom.

U uvodnim obraćanjima na organizovanim okruglim stolovima, **Vladimir Radulović**, predsjednik Radne grupe, podsjetio je da je zadatak Radne grupe da pripremi Predlog zakonskog okvira kojim će se urediti prioritetna pitanja od značaja za saradnju Crne Gore sa iseljeništvom. Imajući u vidu da se radi o nečemu što je pravni *novum*, o materiji koja se po prvi put u Crnoj Gori uobličava u jedan zakonski dokument, naglašeno je da je predmetni Nacrt zakona sasvim otvoren tekst, te da su sve zainteresovane organizacije, zajednice i pojedinci pozvani da se uključe u javnu raspravu i daju svoj doprinos u razmatranju Nacrta zakona o saradnji Crne Gore sa iseljeništvom.

Tokom javne rasprave, sa sedamdeset tri adrese iz zemlje i inostranstva, pristiglo je 136 komentara, predloga i sugestija, od čega sedamdeset sedam predloga, trideset šest sugestija i dvadeset tri komentara.

Sa posebnom pažnjom i visokim stepenom odgovornosti Radne grupe sagledani su i razmotreni svi pristigli predlozi i komentari. S obzirom na priličnu opširnost i uopštenost pojedinih, cilj nam je bio, da kroz Izvještaj istaknemo esencijalne primjedbe i sugestije na pojedine odredbe Zakona i da se prema njima adekvatno i stručno odredimo.

U određivanju prema prispjelim komentarima, predlozima i sugestijama, predlagač - Radna grupa, držala se pristupa i jedinstvenog stava očuvanja građanskog duha Zakona u skladu sa Ustavom Crne Gore, jednakog statusa iseljeništva i svih iseljeničkih grupacija definisanih članom 2. Nacrta zakona. Takođe, da pojedina pitanja, koja su bez sumnje od interesa za iseljeništvo, poput statusnih prava (državljanstvo i dr.), stvaranja pretpostavki aktivnijeg učešća u kreiranju društveno-ekonomskih i političkih prilika u zemlji (glasanje, predstavljenost iseljeništva u predstavničkim tijelima od lokalnog do državnog nivoa, stvaranje pretpostavki i pogodnosti za povratak, podizanja institucionalnog nivoa postojeće Uprave za dijasporu i dr), nijesu predmet ovog Zakona, ali da će svakako naći svoje mjesto kroz aktivnosti i djelokrug angažovanja svih nosilaca saradnje sa iseljeništvom i posebno, nadležne Uprave za dijasporu Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija.

Od pristiglih sedamdeset sedam predloga za izmjenu pojedinih odredbi zakona, prihvaćeno je deset, djelimično prihvaćeno dvadeset četiri i odbijeno četrdeset tri. Od ukupno pristiglih trideset šest sugestija prihvaćeno je dvanaest, djelimično prihvaćeno četrnaest i odbijeno deset. Od pristiglih dvadeset tri komentara, prihvaćeno je pet, djelimično prihvaćeno šest i odbijeno dvanaest.

Što se tiče kategorije djelimično prihvatljivih predloga, sugestija i komentara, stav predlagača - Radne grupe je bio o njihovoj generalnoj prihvatljivosti, ali da ih je potrebno inkorporirati kroz podzakonska akta koja proizilaze iz odredaba ovog zakona.

PREGLED PRISTIGLIH KOMENTARA, PREDLOGA I SUGESTIJA
O NACRTU ZAKONA O SARADNJI CRNE GORE SA ISELJENIŠTVOM

Pristigli komentari, predlozi i sugestije	Odnos predlagača – Radne grupe
1. BD fond iz Luksemburga	
1.1. Sugerisano je da nije jasno šta se u članu 3. Nacrta zakona htjelo postići formulacijom “uz uvažavanje specifičnosti i potreba crnogorske nacionalne manjine”. Naime, postavlja se pitanje zašto je u članu 3. posebno izdvojena crnogorska nacionalna manjina.	<u>Sugestija se prihvata.</u> U duhu ustavnog i građanskog koncepta države Crne Gore i jednakog uvažavanja svih pripradnika našeg iseljništva, briše se formulacija "crnogorske nacionalne manjine" i dodaje “svih iseljeničkih grupacija”.
1.2. Predloženo da se broj nagrada sa pet svede na tri, pri čemu bi se zadržale nagrade za dobročinstvo, kulturu i eventualno, privredno partnerstvo, kao i da jedna od nagrada nosi ime pjesnika Čamila Sirajića.	<u>Predlog se ne prihvata.</u> Nije prihvaćeno da se smanji broj nagrada. Motivisan diskusijama i pisanim sugestijama prikupljenim tokom javne rasprave, predlagač zakona je odustao od definisanja imena nagrada.
2. Gđa Božena Jelušić, profesorica književnosti- Budva	
2.1. Predloženo je da se nagrada za unapređenje privrednog partnerstva imenuje po privredniku i filantropu Stanislavu -Čanu Koprivici.	<u>Predlog se ne prihvata.</u> Motivisan diskusijama i pisanim sugestijama prikupljenim tokom javne rasprave, predlagač Zakona je odustao od definisanja imena nagrada.
3. Gdin Branko- Diki Kažanegra	
3.1. Predloženo je da se nagrada za unapređivanje privrednog partnerstva nazove po privredniku i filantropu Stanislavu- Čanu Koprivici.	<u>Predlog se ne prihvata.</u> Vidjeti obrazloženje za tačku 2.1. Izvještaja.

4. Crnogorska dijaspora u Švajcarskoj	
4.1. Sugerisano je da bi bilo dobro da se neki od okruglih stolova organizovao u dijaspori čime bi se „moglo dobiti nešto više u kvalitetu samog sadržaja, sami postupak održavanja okruglog stola u dijaspori bio bi znak njenog uvažavanja i da se nešto mijenja u odnosu prema iseljeništvu”.	<u>Sugestija se ne prihvata.</u> Imajući u vidu raspoloživa sredstva elektronskih komunikacija sa jedne, i ograničena finansijska sredstva sa druge strane, odustalo se od organizacije okruglih stolova u inostranstvu.
4.2. Sugerisano da se objasni razlika između pojmova „dijaspora” i „iseljeništvo” i „koji se od njih i kada koristi da bi se izbjeglo različito tumačenje”.	<u>Sugestija se prihvata.</u> Pojam iseljništvo je širi od pojma dijaspora. Etimološki, pojam dijaspora u osnovi se vezuje za lica u raseljenju bez domovine (npr. jevrejska dijaspora). Detaljnije objašnjenje će biti dato u obrazloženju zakona.
4.3. Sugerisano je da će primjena ovog zakona imati smisla i da može dati rezultate „samo ako se prvo i pod hitno izvrši statistički popis, odnosno da se utvrdi barem približno, broj članova naše dijaspore po državama i ukupno, te da se uradi statistički popis dijaspore”, kao i da „treba početi od evidencije koja postoji u državi, a poslije je dopunjavati u dijaspori”.	<u>Sugestija se djelimično prihvata.</u> Jedna od nadležnosti postojećeg organa nadležnog za poslove saradnje sa iseljeništvom (Uprava za dijasporu) je istraživanje migracija i evidencija raseljenih lica. U tom pravcu je prema Vladi već pokrenuta inicijativa i konkretan projekat.
4.4. Dat je predlog da je potrebno omogućiti pravo glasanja predstavnicima dijaspore preko diplomatsko-konzularnih predstavništava Crne Gore u inostranstvu.	<u>Predlog se ne prihvata.</u> U članu 4, alineja 11. Nacrta zakona navodi se da je jedan od načina saradnje Crne Gore sa iseljeništvom da „sagledava i predlaže pravne i druge pretpostavke za aktivno učešće iseljenika u društvenom, političkom i ekonomskom životu Crne Gore”. Utvrđivanje glasačkog prava iseljeničke zajednice nije predmet ovog zakona, već seta izbornog zakonodavstva.
4.5. Dat je predlog da je potrebno omogućiti predstavnicima dijaspore da učestvuju u radu opštinskih skupština i Skupštine Crne Gore.	<u>Predlog se ne prihvata.</u> Vidjeti obrazloženje za tačku 4.4. Izvještaja.

<p>4.6. Sugerisano je da se kroz predmetni zakon, u članu 21. „ kada se govori o očuvanju kulturnog identiteta, naročito kod mladih generacija, treba samo još naglasiti da se preduzmu neke mjere, ali pod hitno, inače je dijaspora u intenzivnom procesu asimilacije” i bliže da „treba pružiti razne sadržaje, počev od školskog obrazovanja do raznih vrsta kontakata sa Crnom Gorom”.</p>	<p><u>Sugestija se djelimično prihvata.</u></p> <p>U osnovi definisano odredbama Nacrta zakona, obavezama nosilaca saradnje. Takođe, obuhvaćeno Pravilnikom o sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta i Programom rada Uprave za dijasporu.</p>
<p>4.7. Sugerisano je da prilikom obilježavanja „Dana iseljeničtva” treba uzeti u obzir nekoliko značajnih datuma za iseljeničtvo (primjer: okupljanje dijasporu u Petnjici krajem jula), te razmotriti mogućnost da se umjesto jednog „Dana iseljeničtva” organizuje „Nedjelja dijasporu” u okviru koje bi se realizovale brojne aktivnosti: „sjednice Savjeta dijasporu, Skupštinu Evropske dijasporu i druge manifestacije koje budu aktuelne”.</p>	<p><u>Sugestija se djelimično prihvata.</u></p> <p>Odluku o načinu obilježavanja dana iseljeničtva (jednog ili više) će donositi Savjet za saradnju sa iseljeničtvom, a što će se bliže urediti podzakonskim aktima o radu Savjeta.</p>
<p>4.8. Dat je konkretan predlog za člana Savjeta za saradnju sa iseljeničtvom.</p>	<p><u>Predlog se ne prihvata.</u></p> <p>U ovoj fazi rano je govoriti o konkretnim predlozima za članove Savjeta, s obzirom da je planirano da se postupak izbora i imenovanja članova Savjeta za saradnju sa iseljeničtvom uredi kroz podzakonska akta.</p>
<p>5. Crnogorsko društvo Montenegro-Maribor</p>	
<p>5.1. Predloženo je „da djeca ustanovitelja crnogorskih društava u dijaspori dobiju crnogorsko državljanstvo po roditeljima, bez ispisa iz drugog državljanstva. To bi bila nagrada za posao koji rade i što Crnu Goru doživljavaju kao svoju domovinu”.</p>	<p><u>Predlog se ne prihvata.</u></p> <p>Predlog se odnosi na materiju koja nije predmet ovog Zakona već Zakona o državljanstvu.</p>
<p>6. Gdin Radomir Dragan Bošković</p>	
<p>6.1. Predloženo je da se nagrada za unapređivanje privrednog partnerstva nazove po privredniku i filantropu Stanislavu -Čanu Koprivici.</p>	<p><u>Predlog se ne prihvata.</u></p> <p>Vidjeti obrazloženje za tačku 2.1. Izvještaja.</p>
<p>7. Hrvatsko Nacionalno Vijeće Crne Gore</p>	
<p>7.1. Dat je kometatar da „zakon ne štiti dovoljno jasno i otvoreno manjinska prava Crnogoraca u državama gdje to pravo mogu ostvariti kao manjina. Tu se misli na pravo na očuvanje nacionalnog identiteta, pravo obrazovanja na crnogorskom jeziku,</p>	<p><u>Komentar se ne prihvata.</u></p> <p>Vidjeti obrazloženje za tačku 1.1. Izvještaja.</p>

javnu i privatnu upotrebu crnogorskog jezika”....	
<p>7.2. Dat je komentar da je u zakonu potrebno „detaljnije i jasnije definisati ulogu manjinskih savjeta. Budući da nije ništa konkretno rečeno, postavlja se logički niz pitanja, na primjer: Da li svaki savjet treba da se brine o pravima iseljenika iz reda svog naroda? Ako je tako, tada treba odrediti zakonski okvir za to i način finansiranja te aktivnosti.”</p>	<p><u>Komentar se djelimično prihvata.</u></p> <p>Predloženim Nacrtom zakona su manjinski savjeti prepoznati kao jedni od nosilaca saradnje. Sam rad manjinskih savjeta reguliše se Zakonom o ljudskim i manjinskim pravima.</p>
<p>7.3. Dat je predlog da u „preambuli Zakona nije naveden zakonodavni okvir na kom se zakon temelji. U objašnjenju zakona se pominju Ustav, član 16, stav 1, tačka 5. i samo neka akta Evropske unije. Budući da iseljeničtva ima i van Evropske unije, zakon bi trebalo uskladiti sa svim međunarodnim instrumentima za zaštitu nacionalnih manjina kao što su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Povelja Ujedinjenih nacija, Opšta deklaracija o pravima čovjeka, Međunarodna konvencija o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije, Međunarodni pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima, Deklaracija o ukidanju svih oblika nesnošljivosti i diskriminacije na temelju vjere i vjerovanja, Deklaracija o pravima pripadnika nacionalnih ili etničkih, vjerskih i jezičkih manjina; - Relevantni dokumenti usvojeni od OEBS-a, Dokument Konferencije o ljudskoj dimenziji u Kopenhagenu 1990. godine, Izvješća vladinih stručnjaka za zaštitu manjina, Ženeva 1991. godine; - Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, Evropska povelja o regionalnim ili manjinskim jezicima, Okvirna konvencija za zaštitu nacionalnih manjina i ostali relevantni dokumenti Savjeta Europe; - Instrument Srednjoevropske inicijative za zaštitu nacionalnih manjina”. 	<p><u>Predlog se ne prihvata.</u></p> <p>Predlagač smatra da je navedeni pravni osnov dovoljan.</p>
<p>7.4. Data je načelna sugestija da nije dobar termin „manjinska prava iseljeničtva”.</p>	<p><u>Sugestija se prihvata.</u></p>
8. Gdin Kemal Purišić	
<p>8.1. Date su sugestije da „neke formulacije u članu 3, 4, i 21. Nacrta zakona prepoznaju „specifične potrebe” pripadnika crnogorske etničke zajednice u iseljeničtvu i na taj način, uprkos ustavnoj jednakosti, njih favorizuje, što ostale dovodi u neravnotežan položaj</p>	<p><u>Sugestije se prihvataju.</u></p> <p>Vidjeti obrazloženje za tačku 1.1. Izvještaja. Dodatno, brisaće se u članu 4, stav 1, alineja 3. riječi „i crnogorske nacionalne manjine”.</p>

i što je naravno neprihvatljivo i nedopustivo”.	Takođe, u članu 21. kao i cijelom tekstu Nacrta zakona, formulacije koje se odnose na „očuvanje jezika, kulture, identiteta, njegovanje kulturnog nasljeđa i tradicije“ umjesto jednine biće date u množini.
8.2. Data je sugestija da su „neke formulacije u Nacrtu neprecizne ili višesmislene pa nije jasno šta se zapravo željelo reći. Takva je formulacija u članu 4, alineja 1. i članu 21, alineja 6. „sa nematičnim državama“. Zbog toga nije jasno da li je adekvatna formulacija „afirmiše“.	<u>Sugestije se prihvataju.</u> Umjesto formulacije „nematična država“ koristiće se formulacija „država prijema“. Umjesto formulacije „afirmiše“ koristiće se termin „angažuje se“.
8.3. Data je sugestija da u članu 4. „nedostaje zadatak tj. namjera države da radi na projektu povratka iseljenika u Crnu Goru i stvara uslove da se oni što bolje integrišu u društvo. Shodno tome, nedostaje u članu 7. nadležnost Ministarstva da stvara uslove i realizuje mjere za njihov povratak i integraciju. Vjerujem da treba u dijelu zakona koji govori o mjerama koje realizuju nosioci saradnje jače naglasiti cilj države da primi iseljenike i stvori uslove za njihov povratak“.	<u>Sugestija se djelimično prihvata.</u> Predlagač zakona će naglasiti obavezu nosilaca saradnje da rade na stvaranju pretpostavki za povratak iseljenika i njihovu integraciju u društvo.
8.4. Data je sugestija da su „neke formulacije deklarativne, neodređene, pa samim tim neadekvatne. Npr. formulaciju „afirmiše“ u članu 4, alineja 1, treba zamijeniti nekom određenijom, kojom se preciznije utvrđuje obaveza države da, u granicama svoje moći, štiti, zastupa i pomaže iseljenike.“	<u>Sugestija se prihvata.</u> Vidjeti obrazloženje za tačku 8.2. Izveštaja.
8.5. Data je sugestija da „u članu 26. nije dovršena misao i nije jasna namjera zakonopisca“.	<u>Sugestija se prihvata.</u> U pitanju je tehnička greška.
8.6. Dat je predlog da „nije, a treba propisati obavezu nosilaca saradnje da se zalažu za stvaranje uslova za brz i efikasan prijem u državljanstvo Crne Gore osobama po osnovu porijekla, roditelja i braka“.	<u>Predlog se djelimično prihvata.</u> U članu 7, alineja 7. Nacrta zakona se navodi da je jedan od načina saradnje Crne Gore sa iseljeništvom da „prati, analizira i inicira mjere i aktivnosti na zaštiti statusnih prava i interesa iseljeničtva“. Treba dodati i „stvaranju pretpostavki za sticanje državljanstva po osnovu porijekla“. Sticanje i utvrđivanje državljanstva predmet je Zakona o državljanstvu.
8.7. Dat je predlog da „treba konkretizovati zalaganje da se kroz izborni sistem obezbijedi pravo glasanja u inostranstvu iseljenicima koji ispunjavaju ostale	<u>Predlog se ne prihvata.</u> U članu 4, alineja 11. Nacrta zakona se navodi da je

<p>uslove za glasanje na državnim referendumima, kao i predsjedničkim i parlamentarnim izborima (Član 29)".</p>	<p>jedan od načina saradnje Crne Gore sa iseljeništvom da „sagledava i predlaže pravne i druge pretpostavke za aktivno učešće iseljenika u društvenom, političkom i ekonomskom životu Crne Gore“, s tim da utvrđivanje prava na glasanje nije predmet ovog zakona, već seta izbornog zakonodavstva.</p>
<p>8.8 Dat je predlog da su „sredstva koja Crna Gora planira da ulaže iz Budžeta preskromna za potrebe iseljeničke zajednice, koja je možda brojnija od domicilnog stanovništva, bez obzira što je u članu 33. određena donja granica tih sredstava“.</p>	<p><u>Predlog se prihvata.</u></p> <p>Predlagač zakona napraviće izmjenu u smislu da se Predlogom zakona, kao donja granica, odredi na nivou od 0,5% godišnjeg Budžeta.</p>
<p>9. Matica muslimanska Crne Gore</p>	
<p>9.1. Data je sugestija da „pojam iseljništva definisan članom 2. Nacrta zakona ne spominje nacionalni identitet iseljenika, tj. da li u iseljenike pripadaju i bivši državljani Crne Gore koji imaju nacionalni identitet i državljanstvo države u koju su se iselili. Takav je slučaj sa iseljenim Muslimanima Crne Gore u Tursku, koji su potpuno asimilirani, morali su promijeniti prezime, nacionalni identitet i državljanstvo. Stiče se utisak da ponovo treba razmotriti potpunu usaglašenost normi članova 2, 10, 11“.</p>	<p><u>Sugestija se ne prihvata.</u></p> <p>Predlagač zakona smatra da je članom 2. jasno definisan pojam iseljništva.</p> <p>S tim u vezi, ne uviđa se potreba usaglašavanja člana 2. sa članom 10. i 11.</p>
<p>9.2. Predloženo je da član 5. Nacrta zakona „treba dopuniti time što će se poslije Matice crnogorske upisati Matica muslimanska“.</p>	<p><u>Predlog se ne prihvata.</u></p> <p>Svi savjeti su posebno uključeni kao nosioci saradnje, a Matica crnogorska se izdvaja kao nezavisna institucija formirana posebnim zakonom (lex specialis).</p>
<p>9.3. Ukazuje se da se „u članu 4. pominje samo „crnogorska nacionalna manjina“, iako se u Strategiji kaže da najviše iseljenika i ljudi u dijaspori ima iz redova pripadnika manjinskih naroda Crne Gore. Da li se pod ovim pojmom podrazumijeva crnogorska nacionalnost ili pripadnost Crnoj Gori i pod tim pojmom „crnogorska manjina“...“</p>	<p><u>Predlog se prihvata.</u></p> <p>U članu 4. brisaće se dio teksta koji se odnosi na crnogorsku nacionalnu manjinu.</p>
<p>9.4. Dat je komentar „da će biti problema u pogledu primjene člana 10, jer je izvjesno da će iseljenici porijeklom muslimanske nacionalnosti, biti utopljeni u novonastalu političku i asimilatorsku bošnjačku nacionalnost“.</p>	<p><u>Komentar se ne prihvata.</u></p> <p>Predlagač je mišljenja da ovim zakonom ne možemo ulaziti u predmetnu materiju. Zakon je pisan u duhu ustavno- građanskog koncepta Crne Gore.</p>

10. Kancelarija za održivi razvoj, Ministarstvo održivog razvoja i turizma	
10.1. Predloženo je da se nagrada za unapređenje privrednog partnerstva nazove po privredniku i filantropu Stanislavu-Ćanu Koprivici.	<u>Predlog se ne prihvata.</u> Vidjeti obrazloženje za tačku 2.1. Izvještaja.
11. Gđa Elisa Nurković, Opština Rožaje	
11.1. Data je sugestija da je potrebno „da se izvrši popis iseljeničtva (ne možemo kvalitetno saradivati ako ne znamo sa kim saradujemo, takođe u članu 2. je dosta široko formulisan pojam šta se podrazumijeva pod iseljenikom tako da bi trebalo bar okvirno da popišemo naše iseljenike)“.	<u>Sugestija se djelimično prihvata.</u> Vidjeti obrazloženje za tačku 4.3. Izvještaja.
11.2. Data je sugestija „da svaki od nosilaca saradnje sa iseljeničtvom iz člana 5. ima svog predstavnika u Savjetu s obzirom da broj članova Savjeta nije ograničen“.	<u>Sugestija se ne prihvata.</u> Već defisano članom 5, 9. i 12. predloženog Nacrta zakona.
12. Pedagoški centar Crne Gore	
12.1. Predloženo je da se nagrada za unapređenje privrednog partnerstva nazove po privredniku i filantropu Stanislavu-Ćanu Koprivici.	<u>Predlog se ne prihvata.</u> Vidjeti obrazloženje za tačku 2.1. Izvještaja.
13. Gdin Remzo Skenderović	
13.1. Predloženo je da se u članu 10. odrede najmanje dva predstavnika iz Švajcarske za članove Savjeta za saradnju sa iseljeničtvom.	<u>Predlog se ne prihvata.</u> Uz uvažavanje predloženih kriterijuma kojima se i predlagač Zakona rukovodio pri predlaganju broja članova u Savjet za saradnju sa iseljeničtvom iz određenih zemalja, predlog se ne prihvata. Naime, predlagač je takođe imao u vidu kriterijum operativnosti rada Savjeta, kao i da budu zastupljene sve države u kojima žive naši iseljenici.
13.2. Date su načelne sugestije koje se odnose na član 21. i to za postojanje dopunskih škola, osposobljavanje prosvjetnih radnika, izbjegavanje podjela zbog maternjeg jezika i slično.	<u>Sugestije se djelimično prihvataju.</u> Sugestije neće biti inkorporirane kroz tekst zakona, ali će nosiocima saradnje biti polazište u definisanju i implementaciji projekata za predmetnu oblast.

<p>13.4. Data je sugestija da se umjesto „Dana iseljništva“, odredi da okupljanje predstavnika dijaspore traje sedam dana na cijeloj teritoriji Crne Gore, te da to bude prilika za organizovanje različitih manifestacija u cilju povezovanja isljenika sa Crnom Gorom.</p>	<p><u>Sugestija se djelimično prihvata.</u></p> <p>Vidjeti obrazloženje za tačku 4.7. Izvještaja.</p>
<p>14. Udruženje Crnogoraca i prijatelja „Luča“, Opština Gradiška, Bosna i Hercegovina</p>	
<p>Pored načelnih i veoma korisnih komentara koji se odnose na pitanja iseljništva i nacionalnih manjina, nijesu date konkretne primjedbe.</p>	
<p>15. Biljana Bojić, Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije</p>	
<p>15.1. Predloženo je da se u tekst zakona uvede novi član kojim bi se propisalo vođenje elektronske evidencije od strane organa nadležnog za poslove iseljništva.</p>	<p><u>Predlog se ne prihvata.</u></p> <p>Već definisano članom 7, alineja 10. predloženog Nacrta zakona (nadležnost Uprave za dijasporu).</p>
<p>16. Nevladino udruženje za crnogorsku ekonomiju i politiku – MEP</p>	
<p>16.1. Data je sugestija u vezi sa nazivom Savjeta sa saradnju sa iseljništvom, tačnije da je „od izuzetnog značaja je i uspostavljanje i izgradnja brenda, imidža i prestiža organizacije. Iz tog razloga, predložili bismo da Savjet za saradnju sa dijasporom ima zvučniji i međunarodno prepoznat naziv“.</p>	<p><u>Sugestija se djelimično prihvata.</u></p> <p>Sugestiju ostaviti na nadležnost Savjeta, eventualno raspisivanje konkursa za idejno rješenje i dr.</p>
<p>16.2. Data je sugestija da se u komentaru zakona spomenu „pojedine značajne iseljeničke zajednice (u Srbiji, Argentini, Turskoj, Hrvatskoj, Njemačkoj, Švajcarskoj, Luksemburgu, Kosovu, Albaniji i ostalim)“.</p>	<p><u>Sugestija se prihvata.</u></p>
<p>16.3. Data je sugestija da „bi trebalo razmotriti mogućnost da Savjet za saradnju sa dijasporom osnuje Skupština Crne Gore“.</p>	<p><u>Sugestija se ne prihvata.</u></p> <p>Nema utemeljenja u postojeći institucionalni i zakonodavni okvir saradnje sa iseljništvom.</p>
<p>16.4. Predloženo je „da bi Savjet samostalno trebao da odredi pitanje dodjele nagrada koje dodjeljuje, kriterijume i učestalost njihove dodjele“.</p>	<p><u>Predlog se prihvata.</u></p> <p>Savjet donosi odluku o načinu dodjele nagrada, što će se urediti podzakonskim aktom o radu Savjeta za iseljništvo.</p>
<p>16.5. Sugerisano je da Savjet donosi odluku o</p>	<p><u>Sugestija se prihvata.</u></p>

<p>obilježavanju dana „Dana iseljeničtva“, pri čemu datumi ne moraju da budu fiksni, već fleksibilni u zavisnosti od potreba iseljeničtva.</p>	<p>Odluka o načinu obilježavanja dana iseljeničtva (jednog ili više) će donositi Savjet za saradnju sa iseljeničtvom.</p>
<p>16.6. Predloženo je da bi Savjet za saradnju sa iseljeničtvom „najefikasnije djelovao ako bi u svom sastavu imao 25-30 predstavnika iseljeničtva. Pomenuti broj bi bio optimalan, jer bi bio lakši za koordinaciju, i u njemu bi bili uključeni predstavnici prema geografskom, istorijskom i prema ključu brojčane zastupljenosti iseljeničtva. Izbor do trideset članova bi se vršio rasporedom broja kandidata prema geografskom ključu koji je dat u predlogu.“</p>	<p><u>Predlog se ne prihvata.</u></p> <p>Smanjenje sa predloženih 33-34 člana na 30 sa jedne strane ne bi bitnije doprinijelo efikasnosti i operativnosti rada Savjeta, a s druge strane bi, s obzirom na slojevitost našeg iseljeničtva, brojnost i rasutost širom svijeta, ugrozila po nama najobjektivnije principe kojima su se rukovodili prilikom predlaganja zastupljenosti naših iseljeničkih zajednica u Savjetu. Kroz javnu raspravu smo prepoznali najviše komentara ove vrste, posebno nastojanja za povećanje zastupljenosti pojedinih iseljeničkih zajednica, bilo zbog njihove strukture, bilo ustrojstva zemlje iz koje dolaze i dr. Svjesni da u ovoj fazi nije moguće predložiti idealno i za sve prihvatljivo rješenje, čini se da iz iskustva u radu Savjeta, samom Savjetu treba dati mogućnost da se odredi prema ovom pitanju i pokrene izmjene i dopune u ovom dijelu.</p>
<p>16.7. Dat je komentar da je “izbornu proceduru članova Savjeta neophodno dodatno definisati. Smatramo da bi izbor članova Savjeta trebalo u što većoj mjeri prepustiti iseljeničtvu, odnosno organizacijama i zajednicama iz kojih se članovi delegiraju“.</p>	<p><u>Komentar se djelimično prihvata.</u></p> <p>Predlagač je predvidio da se ovo pitanje, uz prethodne konsultacije sa iseljeničkim zajednicama uredi podzakonskim aktima o radu Savjeta.</p>
<p>17. Savez Evropske Dijaspore Crne Gore</p>	
<p>17.1. Predloženo je da u članu 4, alineja 1. treba naglasiti da se radi o „crnogorskom jeziku“.</p>	<p><u>Predlog se ne prihvata.</u></p> <p>Vidjeti obrazloženje iz tačke 1.1. Izvještaja.</p>
<p>17.2. Predloženo je da svuda gdje stoji Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija treba zamijeniti sa Državna uprava za dijasporu i iseljeničtvo Crne Gore.</p>	<p><u>Predlog se ne prihvata.</u></p> <p>Nije predmet ovog Zakona. Prethodno je Vlada donijela odluku o transformaciji Centra za iseljenike u Upravu za dijasporu u okviru MVPEI i Uredbu o organizaciji i načinu rada državne uprave.</p>
<p>17.3. Predloženo je da se u članu 5. riječ „Ministarstvo“ zamijeni sa riječima „Državna uprava“.</p>	<p><u>Predlog se ne prihvata.</u></p> <p>Vidjeti obrazloženje za tačku 17.2. Izvještaja.</p>

<p>17.4. Predloženo je uvođenje novog člana kojim se definiše da „radom Državne uprave za dijasporu i iseljenišvo Crne Gore rukovodi i upravlja direktor, kojeg imenuje Vlada Crne Gore na prijedlog predsjednika Vlade, a koji je za svoj rad odgovoran predsjedniku Vlade i Vladi“.</p>	<p><u>Predlog se ne prihvata.</u></p> <p>Vidjeti obrazloženje iz tačke 17.2. Uprava za dijasporu je organ u sastavu Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija. Direktora Uprave imenuje ministar uz prethodnu saglasnost Vlade Crne Gore i za svoj rad odgovora ministru vanjskih poslova i evropskih integracija.</p>
<p>17.5. Date su sugestije koje se odnose na način izbora članova Savjeta za saradnju sa iseljeništvom, način izbora predsjednika Savjeta, podpredsjednika i generalnog sekretara Savjeta, kao i broj članova Savjeta po funkciji.</p>	<p><u>Sugestije se djelimično prihvataju.</u></p> <p>Predlagač je predvidio da se ova pitanja uredi kroz podzakonske akte kojima se reguliše konstituisanje, organi i način funkcionisanja rada Savjeta.</p>
<p>18. Udruženje Crnogoraca u Hercegovini „Vuk Mićunović“, Trebinje, Bosna i Hercegovina</p>	
<p>18.1. Predloženi su kriterijumi koji se odnose na određivanje broja predstavnika iz redova iseljenišva u Savjet za saradnju sa iseljeništvom. Naime, kao kriterijum se navodi broj registrovanih udruženja u određenim zemljama i konkretan broj predstavnika u Savjetu.</p>	<p><u>Predlog se djelimično prihvata.</u></p> <p>Prihvata se da budu dva predstavnika u Savjetu iz Bosne i Hercegovine. Ne prihvata se predlog da se određivanje broja predstavnika prema broju iseljeničkih udruženja. Vidjeti obrazloženje iz tačke 16.6. Izvještaja.</p>
<p>18.2. Predloženo je da se u članu 21. dodatno preciziraju mjere koje treba da preduzimaju određeni nosioci saradnje.</p>	<p><u>Predlog se ne prihvata.</u></p> <p>Namjera je predlagača da Zakon ponudi okvir dok će se do konkretnih projekata i mjere njihove implementacije doći u komunikaciji nosioca saradnje, posebno što su svi nosioci saradnje sa iseljeništvom po funkciji dužni u roku od šest mjeseci od donošenja ovog zakona uskladiti vlastite obaveze i nadležnosti sa odredbama ovog Zakona.</p>
<p>18.3. Date su sugestije na član 29. Nacrta zakona kojim se predviđa stvaranje pretpostavki za aktivno učešće iseljenišva u društvenom i političkom životu Crne Gore, a gdje se sugeriše da se odrede rokovi za izradu izbornih zakona kojim bi se omogućilo bliže uključivanje iseljenišva u društveni i politički život Crne Gore.</p>	<p><u>Predlog se ne prihvata.</u></p> <p>Vidjeti obrazloženje iz tačke 4.4. Izvještaja.</p>
<p>18.4. Predloženo je da se na predlog Savjeta za saradnju sa iseljeništvom ustanovljavaju nagrade za</p>	<p><u>Predlog se djelimično prihvata.</u></p> <p>Broj i vrsta nagrada biće određeni zakonom, a način dodjele podzakonskim aktima na predlog Savjeta.</p>

<p>istaknute iseljenike i zajednice.</p>	<p>Motivisan diskusijama i pisanim sugestijama, predlagač zakona je odustao od definisanja imena nagrada opredijelivši se samo za oblasti za koje se nagrade dodjeljuju.</p>
<p>19. Udruženje Crnogoraca i prijatelja Crne Gore sa Kipra</p>	
<p>19.1. Data je sugestija da se svuda u tekstu zakona riječ iseljeničtvo zamijeni sa riječju dijaspora.</p>	<p><u>Sugestija se ne prihvata.</u></p> <p>Vidjeti obrazloženje za tačku 4.2. Izvještaja. Detaljnija razrada i objašnjenje pojmova „diaspora“ i „iseljeničtvo“ biće dato u obrazloženju Zakona.</p>
<p>19.2. Dat je predlog u vezi sa zastupljenošću broja iseljenika u Savjetu za saradnju sa iseljeničtvom. Predložene su sljedeće izmjene “SAD 2 predstavnika, Turska 2 predstavnika, Njemačka 3 predstavnika, Hrvatska 3 predstavnika, Kipar i Grčka 1 predstavnik, Australija i Novi Zeland 1 predstavnik, Afrički kontinent 1 predstavnik, kao i još najviše 2 istaknuta predstavnika crnogorske dijaspore iz zemalja koje nijesu pomenute u članu 11”.</p>	<p><u>Predlog se ne prihvata.</u></p> <p>Vidjeti obrazloženje iz tačke 16.6. Izvještaja. Motivisan diskusijama i pisanim sugestijama, predlagač Zakona je dodatno predložio umjesto jednog, dva predstavnika za Bosnu i Hercegovinu i još jednog predstavnika za sve ostale države koje nisu navedene.</p>
<p>19.3. Date su sugestije koje se odnose na organizaciju „Nedjelje iseljeničtva“ umjesto „Dana iseljeničtva“.</p>	<p><u>Sugestija se djelimično prihvata.</u></p> <p>Odluka o načinu obilježavanja dana iseljeničtva (jednog ili više) će donositi Savjet za saradnje sa iseljeničtvom.</p>
<p>19.4. Dat je predlog oko naziva nagrada. Predloženo je da jedna od nagrada nosi ime Vladimira Popovića, ministra u Vladi Kraljevine CG u emigraciji.</p>	<p><u>Predlog se ne prihvata.</u></p> <p>Vidjeti komentar pod tačkom 2.1. Izvještaja. Motivisan diskusijama i pisanim sugestijama, predlagač zakona je odustao od definisanja imena nagrada. Biće uređene samo oblasti za koje se nagrade dodjeljuju.</p>
<p>20. Zajednica Crnogoraca u Makedoniji</p>	
<p>20.1. Predloženo je da se u članu 5. Nacrta zakona „precizno definišu nosioci saradnje sa iseljeničtvom što je izuzetno značajno, no sa druge strane nije precizno regulisano sa kime će ovi nosioci konkretno ostvariti komunikaciju. Dakle, neophodno je dopuniti zakon sa preciznom definicijom nosioca saradnje sa strane iseljeničtva. Da bi se ovi nosioci mogli precizno definisati neophodno je ovim zakonom predvidjeti uvođenje evidencije – registra organizacionih subjekata iseljenika, i to onih koji u svom imenu ili</p>	<p><u>Predlog se ne prihvata.</u></p> <p>Radi se o nadležnostima koje su već definisane sistematizacijom organa uprave nadležnog za poslove saradnje sa iseljeničtvom - Uprave za dijasporu u okviru MVPEI.</p>

<p>aktima za registraciju (Statut i program) jasno definišu Crnu Goru kao državu iseljenja i iskazuju želju za saradnju sa Crnom Gorom, odnosno u svojim aktima precizno definišu da je ta saradnja dio programskih aktivnosti“.</p>	
<p>20.2. Sugeriše se da „bez preciznog određenja ovih pitanja stvoriće se potpuna konfuzija koja i trenutno vlada i nosioci saradnje iz Crne Gore neće znati sa kime treba da ostvare saradnju“.</p>	<p><u>Sugestija se djelimično prihvata.</u></p> <p>Nadležnost MVPEI odnosno Uprave za dijasporu je vođenje registra iseljeničkih organizacija, istraživanja ciljnih iseljeničkih grupacija, uključujući istraživanje i evidentiranje iseljenika. Uprava za dijasporu je pripremila informaciju za Vladu Crne Gore o projektu istraživanja migracija, definisanje radne grupe, metodologije, ciljeva i prioriteta, rokova, sredstava za implementaciju projekta.</p>
<p>21. Zavičajno udruženje Crnogoraca u Hercegovini „Petar II Petrović Njegoš“</p>	
<p>21.1. Predloženo je da se broj predstavnika dijaspore u Savjetu za saradnju sa iseljeništvom iz Bosne i Herecegovne poveća na dva predstavnika.</p>	<p><u>Predlog se prihvata.</u></p> <p>Vidjeti obrazloženje iz tačaka 16.6 i 18.1. Izvještaja.</p>
<p>22. NVO „Euro za Gusinje“</p>	
<p>22.1. Data je sugestija u vezi sa članom 7. Nacrta zakona da se „utvrdi tačan broj građana Crne Gore u dijaspori, odnosno izvrši popis iseljenog stanovništva“.</p>	<p><u>Sugestija se djelimično prihvata.</u></p> <p>Vidjeti obrazloženje iz tačke 20.2. Izvještaja.</p>
<p>22.2. Data je sugestija u vezi sa članom 11. i članom 12, a koja se odnosi na način izbora kandidata za člana Savjeta za saradnju sa iseljeništvom, odnosno izbor potpredsjednika. Naime, predloženo je da se detaljnije definišu kriterijumi za izbor članova Savjeta, odnosno da potpredsjednike Savjeta biraju članovi Savjeta.</p>	<p><u>Sugestija se djelimično prihvata.</u></p> <p>Vidjeti obrazloženje za tačku 17.5. Izvještaja.</p>
<p>22.3. Predlog na član 29, da se dijaspori omogući „glasanje na predsjedničkim i parlamentarnim izborima“. Normalno, prije toga se mora utvrditi tačan broj iseljenika koji posjeduju državljanstvo Crne Gore, pa samim tim i pravo da glasaju. Kada se to utvrdi, onda bi se u diplomatsko-konzularnim</p>	<p><u>Predlog se ne prihvata.</u></p> <p>Vidjeti obrazloženje za tačku 8.7. Izvještaja.</p>

<p>predstavništvima omogućilo glasanje dijaspore, kao što su to uradile države sa prostora bivše SFRJ.</p>	
<p>23. Braho Adrović, Opština Berane</p>	
<p>23.1. U članu 9. kojim se definišu članovi Savjeta sugestija „da treba predvidjeti u Savjetu i po jednog predstavnika sa Sjevera odakle je i najveći broj iseljenika, slučaj beranske petnjičke i dr“.</p>	<p><u>Sugestija se ne prihvata.</u></p> <p>Zakonom je definisano da su nosioci saradnje iz člana 5, između ostalih, predstavnici lokalnih uprava članovi Savjeta po funkciji (alineja 1.člana 9).</p>
<p>23.2. Sugestija na član 30. kojim se predviđa ustanovljenje Dana iseljenika, da drugi avgust nije pogodan...”</p>	<p><u>Sugestija se prihvata.</u></p> <p>Vidjeti obrazloženje za tačku 4.7. Izvještaja.</p>
<p>24. Zavod za statistiku „Monstat“</p>	
<p>24.1. Dat je komentar na definiciju pojma iseljeničtva iz člana 2. „da je veoma široka i nedovoljno precizna da bi mogla biti mjerljiva....”</p>	<p><u>Komentar se ne prihvata.</u></p> <p>Predlagač je u definisanju pojma iseljeničtva imao u vidu šire aspekte iseljeničke populacije, njenu osobenost, slojevitost, strukturu, uporedna iskustva visoko migratornih društava poput našeg, potrebu da se zakonodavnim okvirom uredi odnosi i saradnja sa iseljeničkom zajednicom sa prostora Crne Gore od prvih zabilježenih migracija do danas. Dakle, u definisanju pojma iseljeničtva s razlogom se nije pošlo iz ugla njegove mjerljivosti. Imali smo ideju da odredbama Zakona predložimo formiranje instituta za istraživanje migracija kakve imaju Hrvatska i druge zemlje. Međutim, kako se od ovog predloga odustalo, ostaje obaveza da se sagledaju iskustva i praksa drugih zemalja u evidentiranju iseljeničke populacije, u interresorskoj komunikaciji definiše projekat, utvrdi metodologija, definišu ciljevi, obaveze i nadležnosti. Vidjeti takodje obrazloženje za tačku 4.3. Izvještaja.</p>

<p>24.2. Dati su komentari "...je članom 5. Monstat prepoznat kao jedan od nosilaca saradnje sa iseljeništvom, ali njime nijesu definisane i obaveze. Takođe, da je potrebno naglasiti da Zavod sa statistiku nije u mogućnosti da obezbijedi direktnu saradnju sa iseljeništvom..."</p>	<p><u>Komentari se ne prihvataju.</u></p> <p>Ne očekuje se od Zavoda za statistiku da uspostavlja direktnu saradnju sa iseljeništvom. Svi nosioci saradnje, među kojima je i Monstat, na inicijativu MVPEI dužni su da predlažu mjere ostvarivanja pojedinih aspekata saradnje iz vlastite nadležnosti. Dakle, očekuje se, kako nemamo Institut za istraživanje i evidentiranje migracija, da makar, iz djelokruga svojih nadležnosti, MONSTAT pruži ekspertsku i stručnu pomoć. Upravo zato u stavu 2. člana 34. stoji da su svi nosioci saradnje, dužni uskladiti svoja akta u skladu sa odredbama ovog Zakona u roku od šest mjeseci od njegovog donošenja".</p>
<p>24.3. Data je sugestija za dopunu člana 25. Nacrta zakona "s obzirom da Zavod za statistiku nije organ uprave nadležan za poslova evidencije, potrebno je precizirati na koje se nosioce saradnje odnose obaveze".</p>	<p><u>Sugestija se ne prihvata.</u></p> <p>Iz ove sugestije u osnovi se prepoznaje stav nespremnosti mogućeg angažovanja na poslovima evidentiranja iseljeništa.</p>
<p>25. Udruženje socijalne solidarnosti i kulture iseljenika Jugoslavije-Crne Gore u Turskoj</p>	
<p>25.1. Dat je predlog u vezi sa članom 8. i 11. "da se predsjednik i potpredsjednici Savjeta za saradnju sa iseljeništvom biraju po redosljedu iz reda najbrojnijih iseljeničkih udruženja, sa mogućnošću reizbora na najviše dva mandata."</p>	<p><u>Predlog se djelimično prihvata.</u></p> <p>Vidjeti obrazloženje za tačku 16.7. Izvještaja.</p>
<p>25.2. Dat je predlog u vezi sa članom 21. Nacrta zakona o otvaranju Kulturnog centra u Istanbulu.</p>	<p><u>Predlog se ne prihvata.</u></p> <p>Otvaranje kulturnih centara regulisano je posebnim zakonskim aktom.</p>
<p>25.3. Dat je predlog da se u članu 23. Nacrta Zakona predlog da predvidi mogućnost besplatnog visokoškolskog obrazovanja djeci naših iseljenika iz Turske.</p>	<p><u>Predlog se djelimično prihvata.</u></p> <p>U članu 23, stav 1, alineja 4, već je definisano da "nosioci saradnje rade na stvaranju uslova za studiranje djece naših iseljenika (...) pod jednakim uslovima kao i studenti iz Crne Gore"</p>
<p>25.4. U vezi sa članom 23, sugerisana je potreba da se ostavi mogućnost da iseljenici koji osjećaju Crnu Goru kao svoju matičnu državu imaju mogućnost dobijanja crnogorskog državljanstva.</p>	<p><u>Sugestija se ne prihvata</u></p> <p>Pitanje državljanstva je predmet Zakona o državljanstvu. Nosiocima saradnje je definisana obaveza stvaranja pretpostavki za sticanje</p>

	državljanstva po osnovu porijekla. Vidjeti komentar na tačku 8.6 Izvještaja.
26. Udruženje građana porijeklom iz Sandžaka - Bosna i Hercegovina	
26.1. Dat je predlog u vezi članom 3. Nacrta zakona da se riječi “crnogorske nacionalne manjine” zamijene sa riječima “u skladu sa Ustavom Crne Gore”.	<u>Predlog se djelimično prihvata.</u> Brišu se riječi “crnogorske nacionalne manjine”. Vidjeti obrazloženje za tačku 1.1. Izvještaja.
26.2. Dat je predlog sa se u članu 8. doda novi stav koji glasi “Savjet se osniva uz prethodne konsultacije sa iseljeničkim udruženjima, zavičajnim klubovima i asocijacijama koje artikulišu njihove stavove”.	<u>Predlog se djelimično prihvata.</u> Uzeće se u obzir u pripremi podzakonskog akta kojim se reguliše konstituisanje i način rada Savjeta. Vidjeti komentar predlagača za tačku 16.7. Izvještaja.
26.3. Dat je predlog da se u članu 9. doda novi stav koji glasi “Predstavnici naroda i nacionalnih manjina Crne Gore su proporcionalno zastupljeni u Savjetu u odnosu na veličinu iseljeničke zajednice u drugim državama”.	<u>Predlog se djelimično prihvata.</u> Vidjeti obrazloženje za tačku 9.4 Izvještaja.
26.4. Dat je predlog da se član 10. Nacrta zakona izmijeni i da glasi “Zajednice iseljenika predlažu svoje predstavnike iz redova najbrojnih i najuticajnijih iseljeničkih udruženja, zavičajnih klubova i asocijacija srazmjerno broju članova u sredinama u kojima žive”.	<u>Predlog se djelimično prihvata.</u> Vidjeti obrazloženje za tačku 16.7. Izvještaja.
26.5. Dat je predlog da se u članu 11, stav 1, alineja 1. iza riječi “Srbija” dodaju riječi “Bosna i Hercegovina”, dok se u alineji 3. brišu riječi “Bosna i Hercegovina”.	<u>Predlog se ne prihvata.</u> Vidjeti obrazloženje za tačku 19.2 Izvještaja.
26.6. Dat je predlog da se u članu 5. precizira broj ostalih nosilaca saradnje.	<u>Predlog se ne prihvata.</u> Precizno je definisano članom 5. Vidjeti takođe obrazloženje za tačke 16.6. i 16.7. Izvještaja.
26.7. Dat je predlog da se u članu 13, stav 2. iza riječi “Predsjednik” doda riječ “ potpredsjednici”, da se stav 3. briše, a da se stav 4. mijenja i glasi “ Generalnog sekretara imenuje Vlada na usaglašeni predlog Ministarstva i Savjeta”.	<u>Predlog se djelimično prihvata.</u> Biće regulisano podzakonskim aktom o radu Savjeta.
26.8. Dat je predlog da se u članu 30. stav 2. mijenja i glasi “Način obelježavanja, kao i sva druga tehnička i specifična pitanja koja se odnose na ovu manifestaciju propisuje Ministarstvo”.	<u>Predlog se djelimično prihvata.</u> U postojećoj formulaciji “način obilježavanja Dana iseljeničtva, kao i sva druga pitanja koja se odnose na ovu manifestaciju propisuje Ministarstvo”. Dodatno vidjeti obrazloženje za tačke 4.7. i 19.3. Izvještaja.
26.9. Dat je predlog za član 31. da se nagrade	<u>Predlog se djelimično prihvata.</u>

<p>dodjeljuju po određenim oblastima bez navođenja naziva nagrada, te da će se na taj način zadovoljiti predložena suština, a izbjeci mogući nesporazumi i neželjene konotacije. Ili ukoliko se ovaj predlog ne prihvati da se uvede još jedna nagrada koja bi nosila ime “Avdo Međedović”.</p>	<p>Vidjeti obrazloženje za tačku 2.1. i 18.4 Izvještaja.</p>
<p>27. Bošnjački savez Crne Gore iz Njujorka (isti komentari, predlozi kao za tačku 28. Izvještaja).</p>	
<p>28. HG Sandžak – Euregio - 38 potpisnika</p>	
<p>28.1. Data je sugestija “da se odustane od donošenja ovog zakona na brzu ruku, te da se u saradnji sa autentičnim predstavnicima naših zajednica upriliče tri javne rasprave koje bi se održale u Njujorku, Luksemburgu-Briselu i jedna u Turskoj...”</p>	<p><u>Sugestija se ne prihvata.</u></p> <p>Vidjeti obrazloženje za tačku 4.1 Izvještaja.</p>
<p>28.2. Dat je predlog da se u članu 2. Nacrta zakona briše tekst “bez crnogorskog državljanstava”, ili isti mijenja tekstem “građani Crne Gore i sva ona lica”.</p>	<p><u>Predlog se prihvata.</u></p> <p>U članu 2. brišu se riječi “sa ili bez crnogorskog državljanstva”.</p>
<p>28.3 Dat je komentar na član 2. u smislu da bi se “definicija Iseljeništva morala precizirati kako bi se izbjegle mogućnosti kasnijeg fleksibilnog tumačenja u zavisnosti od dnevno-političkih potreba. Pored toga, nemoguće je pod jednim pojmom svrstati toliko različitosti i suprotnosti kada su građani CG u pitanju. Nacrt ovog zakona predviđa takoreći jednak pristup različitim potrebama onih koji su klasični iseljenici sa skoro pokidanim ili u najvećim dijelom već odavno pokidanim vezama sa zemljom porijekla, sa onima koji održavaju čvrste veze najbolje oslikane u činjenici vođenja duplog domaćinstva, u zemlji boravka i u zemlji porijekla. Pored ove bitne diferencijacije koja se mora napraviti, postoji još jedan bitan razlog gdje se mora voditi računa o onima koji su raspadom bivše zajedničke domovine Jugoslavije u tadašnjim republikama a današnjim nezavisnim državama, ipak i državljani jedne druge države. Sve države nastale raspadom zajedničke domovine priznaju svim nacionalnim zajednicama građana porijeklom iz Crne Gore ili status naroda, ili status nacionalne manjine, tako da za razvoj ovih zajednica postoje određena budžetska sredstava u njihovim državama, a koja se kao na primjer u Hrvatskoj, izuzetno obilato koriste.</p>	<p><u>Komentar se ne prihvata.</u></p> <p>Naime, s obzirom na svu slojevitost, razlike i kompleksnost naše iseljeničke zajednice, potrebu jednakog odnosa i pristupa, predlagač smatra da ovim zakonom ne možemo, niti smijemo izdvajati a posebno favorizovati pojedine iseljeničke skupine. Pojedine primjedbe treba uzeti u obzir u postupku pripreme i implementacije podzakonskih akata (o finansiranju projekata iseljeničkih zajednica, jezika, kulture, tradicija - sve množina). Tačno je da su zakonima o manjinskim i ljudskim pravima zemalja iz našeg okruženja ili bilateralnim sporazumima u ovoj oblasti (npr. Hrvatska) priznata manjinska prava i mogućnost finansiranja projekata, ali ne i u svima iz ovih ili drugih razloga, što će se imati u vidu prilikom određivanja kriterijuma za finansiranje projekata u iseljeničkim zajednicama.</p>

<p>Gradjani koji borave u zapadnoj Evropi po pravilu su prepušteni sami sebi i nijesu u mogućnosti da regulišu na kvalitetan način svoja statusna pitanja. Oni su po pravilu ti koji održavaju najčvršće veze te vode najtežu borbu zaštite od asimilacije. Njima se treba posvetiti posebna pažnja". Dodatno, predloženo je da "Identifikacija" sa Crnom Gorom u "nacionalnom, kulturološkom i civilizacijskom smislu" mora biti precizno definisana, tim prije što je u sljedećim paragrafima već jasna namjera autora da se favorizuje crnogorska nacionalna zajednica u odnosu na Bošnjačku i ostale".</p>	
<p>28.4. U vezi člana 3. Nacrta zakona dat je predlog da se poslije riječi identiteta, briše tekst "uz uvažavanje specifičnosti i potreba crnogorske nacionalne manjine", te da riječ "identiteta" u ovom članu treba da ostane u množini.</p>	<p><u>Predlog se prihvata.</u></p> <p>Brišu se riječi "crnogorske nacionalne manjine". U daljem tekstu pojmovi identitet, jezik, kultura, tradicija biće navođeni u množini.</p> <p>Vidjeti takođe obrazloženje za tačku 1.1. Izvještaja.</p>
<p>28.5. Dat je predlog je da se u članu 4. doda još jedna alineja sa tekstom "preduzima mjere za ostvarivanje carinskih, poreskih i drugih pogodnosti za ona lica koja vode dupla domaćinstva, kako u zemlji prijema, tako i u Crnoj Gori", uz obrazloženje da se radi o važnom "aspektu vezivanja dijaspore za Crnu Goru".</p>	<p><u>Predlog se ne prihvata.</u></p> <p>Ne možemo izdvajati posebne mjere poreskih, carinskih i drugih olakšica za kategoriju "duplih" domaćinstava. Predlog će se imati u vidu i sagledati kroz inicijative prema Ministarstvu finansija za izmjenu Carinskog zakona i iz ugla iseljništva, uskladjivanja sa praksom i rješenjima zemalja EU i pojedinih zemalja iz našeg okruženja. Trenutno, Carinskim zakonom u pogledu povlastica, iseljenici, povratnici, zaposleni u diplomatsko-konzulranim predstavništvima Crne Gore u inostranstvu su izjednačeni sa domicilnim stanovništvom.</p>
<p>28.6. Dat je komentar u vezi člana 9. da "ukoliko se razmišlja daleko i široko, izbor članova Savjeta treba ipak obuhvatiti ovim zakonom, a ne podzakonskim aktom", kao i da predložena "šema ne obezbjeđuje proporcionalnu zastupljenost".</p>	<p><u>Komentar se ne prihvata.</u></p> <p>Vidjeti obrazloženja za tačku 16.6, 16.7. i 19.2 Izvještaja.</p>
<p>28.7. Dat je predlog da se riječi identitet, jezik, kultura i tradicija koriste u množini, kao i da se riječ matica zamijeni sa riječju Crna Gora.</p>	<p><u>Predlog se prihvata.</u></p> <p>U daljem tekstu pojmovi identitet, jezik, kultura, tradicija biće navođeni u množini.</p>

<p>28.8. Dat je predlog da je riječ “nematična” potrebno zamijeniti formulacijom “državama boravka”.</p>	<p><u>Predlog se djelimično prihvata.</u></p> <p>Koristiće se termin “država prijema” u cijelom tekstu zakona.</p>
<p>28.9. Dat je komentar na član 22, stav 1, alineja 1 kojim se “otvara mogućnost zloupotrebama, sa jedne strane se forsira jačanje crnogorske nacionalne svijesti, a potom bi da se ipak podstiče građanska što otkriva namjeru predlagača o selektivnom pristupu”.</p>	<p><u>Komentar se ne prihvata.</u></p> <p>Predlagač je nastojao da cijeli tekst ima građansku dimenziju, jednakog pristupa svim iseljeničkim grupacijama i bez favorizovanja ijedne u skladu sa definicijom iseljeništva iz člana 2 zakona. Predlagač je od početka slijedio građansku dimenziju Ustava i zakona i Crne Gore kao suverene, demokratske i građanske države.</p>
<p>28.10. Dat je predlog da se u članu 24. Uvrsti i njemački jezik.</p>	<p><u>Predlog se djelimično prihvata.</u></p> <p>Imaće se u vidu u postupku institucionalnog i kadrovskog osposobljavanja Uprave za dijasporu.</p>
<p>28.11. Dat je predlog da se u članu 26. stav 1, alineija 6. dodaju riječi “kao i ona lica koja vode dvojno domaćinstvo kako u državi boravka, tako i u Crnoj Gori”.</p>	<p><u>Predlog se ne prihvata.</u></p> <p>Vidjeti obrazloženje za tačku 28.5. Izvještaja.</p>
<p>28.12. Dat je predlog da član 30. Nacrta zakona glasi “Dan iseljeništva kao varijabilni datum utvđjuje se odlukom Savjeta za svaku godinu posebno, koji će biti u terminu najpogodnijem za samu dijasporu (u toku ljetnjih ferija kao presjek različitih želja)”.</p>	<p><u>Predlog se djelimično prihvata.</u></p> <p>Biće regulisano podzakonskim aktima o radu Savjeta.</p>
<p>28.13. Dat je komentar u vezi člana 31. da su nagrade “koncipirane tako da se nameće utisak da su samo Crnogorci ti koji su imali zaslužnih ličnosti kroz istoriju, te da je država Crna Gora njihovo ekskluzivno pravo. Totalno u kontradikciji sa proklamovanim načelom promovisanja multietničnosti i multikulture”.</p>	<p><u>Komentar se prihvata.</u></p> <p>Vidjeti obrazloženje za tačku 2.1. Izvještaja.</p>
<p>28.14. Dat je komentar za član 32. da postoji “mogućnost zloupotreba u dnevno-političke svrhe kao latentna opasnost. Potreban profesionalni i apolitični pristup”.</p>	<p><u>Komentar se djelimično prihvata.</u></p> <p>Komentar će se sagledati kroz akt o osnivanju i radu predložene institucije.</p>
<p>28.15. Dat je predlog da u članu 33. Treba “Jasno definisati da time neće biti umanjena sredstva za finansiranje potreba autohtonih manjinskih zajednica”.</p>	<p><u>Predlog se djelimično prihvata.</u></p> <p>Vidjeti obrazloženje za tačku 8.8. Izvještaja.</p>
<p>29. Gdin Pavle Radovanović</p>	

<p>29.1. Dat je predlog da nagrada „za doprinos na polju unapređivanja privrednog partnerstva sa Crnom Gorom nosi ime Stanislav - Čano Koprivica.“</p>	<p><u>Predlog se ne prihvata.</u></p> <p>Vidjeti obrazloženje za tačku 2.1. Izvještaja.</p>
<p>30. Savez crnogorskih asocijacija Njemačke</p>	
<p>30.1. Dat je predlog u vezi člana 11. Nacrta zakona. Za ovu asocijaciju dati predlog broja članova Savjeta iz Njemačke je neprihvatljiv. Imajući u vidu značaj i brojnost crnogorske dijaspore u Njemačkoj asocijacija insistira da broj članova budućeg Savjeta iz Njemačke bude četiri umjesto predloženih dva jer, kako se navodi, radi se o jednoj od najznačajnijih i ekonomski najmoćnijih svjetskih država.</p>	<p><u>Predlog se ne prihvata.</u></p> <p>Vidjeti obrazloženje za tačke 13.1. i 16.6. Izvještaja. Međutim, ukoliko se podje od obrazloženja za tačku 18.1. (povećanje zastupljenosti u Savjetu iz BiH) ima osnova da se razmisli i uvaži zahtjev SKANJ za povećanje zastupljenosti sa dva na tri predstavnika. Međutim, ovim se dovodi u pitanje principijelnost stava po ovom pitanju kada se uzmu o obzir zahtjevi brojnih iseljeničkih zajednica (iz Turske, Švajcarske i Luksemburga i dr).</p>
<p>31. Udruženje Luksemburg Crna Gora iz Luksemburga</p>	
<p>Data je podrška i iznešen stav da je Nacrt zakona o saradnji sa iseljentištvom dobra polazna osnova za buduću plodniju i prisniju saradnju između Matice i dijaspore.</p>	
<p>32. Zavičajni klub BIHOR iz Luksemburga</p>	
<p>32.1. Data je predlog de se tekst u članu 3. „crnogorske nacionalne manjine“ zamijeni tekstem „svih nacionalnih manjina“.</p>	<p><u>Predlog se prihvata.</u></p> <p>Brišu se riječi „crnogorske nacionalne manjine“ i nakon riječi „uz uvažavanje specifičnosti i potreba“ dodaje „svih iseljeničkih grupacija“.</p>
<p>32.2. Dat je predlog da se u članu 9. nakon teksta „sva pitanja u vezi predlaganja i izbora članova Savjeta određuju se posebnim aktom u skladu sa ovim zakonom“ doda tekst „vodeći računa o nacionalnoj zastupljenosti iseljentištva“.</p>	<p><u>Predlog se ne prihvata.</u></p> <p>Time bi pogubili građansku dimenziju duha ovog zakona koju smo nastojali slijediti od početka do kraja. Vidjeti obrazloženje za tačku 9.4. Izvještaja.</p>
<p>32.3. Dat je predlog da se iz Luksemburga i BiH obezbijedi zastupljenost u Savjetu sa po tri člana.</p>	<p><u>Predlog se djelimično prihvata.</u></p> <p>Predlog se djelimično prihvata u dijelu koji se odnosi na zastupljenost iz Bosne i Heregovine. Vidjeti obrazloženja za tačke 13.1, 16.6. i 18.1. Izvještaja.</p>
<p>32.4. Dat je predlog da generalnog sekretara Savjeta imenuje Vlada na usaglašeni predlog Ministarstva i Savjeta.</p>	<p><u>Predlog se djelimično prihvata.</u></p> <p>Vidjeti obrazloženje za tačku 17. 5. Izvještaja.</p>
<p>32.5. Data je sugestija da se u članu 30. nakon teksta „način obilježavanja Dana iseljentištva propisuje Mininistarstvo“ doda tekst „na predlog Savjeta“.</p>	<p><u>Sugestija se prihvata.</u></p> <p>Ovo pitanje biće regulisano podzakonskim aktom o</p>

	radu Savjeta.
32.6. Dat je predlog da se u članu 31. doda „Nagrada Ćamil Sijarić za književno djelo objavljeno izvan Crne Gore i sa temom o Crnoj Gori“.	<u>Predlog se ne prihvata.</u> Brišu se imena nagrada, vidjeti obrazloženje za tačku 2.1. Izvještaja.
32.7. Predloženo je da se u članu 34. doda „organi lokalne uprave sa većim brojem iseljenika , kao što su Petnjica, Plav, Rožaje, obavezni su formirati sekretarijat za saradnju sa iseljeništvom“.	<u>Predlog se ne prihvata.</u> Data je norma o obavezi nosilaca saradnje, uključujući i lokalni nivo, da akta o osnivanju i organizaciji rada usklade sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od njegovog donošenja. Norma se odnosi na sve lokalne uprave, sa većim ili manjim brojem iseljenika iz vlastite sredine.
33. Fond za aktivno gradjanstvo FAKT	
33.1. Dat je predlog da se termin „dobročinstvo“ u tekstu zakona zamijeni terminom „filantropija“ jer ima šire i opšte prihvatljivo značenje za „dobrovoljnu akciju za opšte dobro, uključujući podršku kulturi, nauci, zaštiti životne sredine, civilnom društvu i razvoju demokratije“.	<u>Predlog se ne prihvata.</u> Čini se da nije suštinske prirode i da je izraz dobročinstvo za naše prilike jezički i kulturno prihvatljiviji. Posebno, što je već ustanovljena nagrada za filantropiju (koju dodjeljuje NVO „Fakt“), i potrebe da se napravi razlika između pomenute nagrade i nagrade koju dodjeljuje Savjet.
33.2. Dat je predlog da se član 5. dopuni tako što će se na samom kraju nakon „ druga tijela i institucije koje se bave obrazovanjem, očuvanjem kulture i kulturnog nasljeđa autohtonih naroda i manjina u Crnoj Gori“ dodati i „ nevladine organizacije koje imaju relevantno iskustvo i dokazale se na polju saradnje sa dijasporom.	<u>Predlog se prihvata.</u> Predlagač smatra poželjnim doprinos nevladinog sektora na planu jačanja saradnje sa iseljeništvom.
33.3. Dat je predlog u vezi člana 18. da „Savjet obrazuje Odbor koji će se baviti podsticanjem i razvojem filantropije i da se poslovníkom o radu Savjeta predvidi da odbori mogu pozivati i druga lica i NGO koji svojim radom mogu doprinijeti radu odbora.	<u>Predlog se djelimično prihvata.</u> Biće regulisano podzakonskim aktom o radu Savjeta.
34. Nacionalna zajednica Crnogoraca iz Republike Hrvatske	
34.1. Data je sugestija da Nacrt zakona (čl. 2.) u određenju pojma iseljeništvu polazi od državljanina Crne Gore i ne pravi jasnu razliku dvije kategorije iseljenika: onih koji su na privremenom radu u zemljama Evrope i svijeta (građani i državljani Crne Gore) i onih koji su trajno iseljeni (državljanini i građani država svoga izbora)- koji bi po našem mišljenju	<u>Sugestija se ne prihvata.</u> Pogledati obrazloženja za tačke 28.3 i 24.1 Izvještaja. Predlagač je kao ciljnu grupu imao u vidu upravo trajno iseljeništvu ali i nesporno da je vrlo teško razlučiti i izdeferencirati kategoriju lica na privremenom boravku i radu u inostranstvu, a

<p>trebali biti središtem interesa zakona. Autori su vjerojatno u izradi koristili iskustva i materijale drugih država iz okruženja, ali su zaboravili suštinsku razliku, da te zemlje okruženja (u prvom redu Republika Hrvatska i Republika Srbija) svojim iseljenicima daju državljanstvo, bez obzira na to imaju ili ne državljanstvo druge države (bez odricanja drugog državljanstva što nije slučaj sa Crnom Gorom). Predlagači zakona su zaboravili da jedan veliki broj crnogorskih iseljenika živi u okviru EU kao građani EU sa svim onim pravim i obvezama pa i dvojnim ili trojnim identitetima. Stoga je nužno predefinirati pojam iseljeničtva sukladno prethodno naznačenom, a koji baštine Crnu Goru kao suverenu, demokratsku i multietničku državu (sve ostale odrednice u Nacrtu treba izbrisati jer je to ponavljanje).</p>	<p>posebno imajući u vidu ustaljenu praksu prelaska iz statusa privremenog u trajno nastanjenje u inostranstvo. Takođe, da rješenja iz postojećeg Zakona o državljanstvu nijesu trajno data, te da već pokrenute inicijative izmjena i dopuna istog, kao i da u postojećim odredbama Zakona o državljanstvu data mogućnost utvrđivanja državljanstva po osnovu porijekla.</p>
<p>34.2. Dat je komentar da je ova zajednica protiv bilo kakve mogućnosti koja se otvara širom interpretacijom članova 4. i 29. u dijelu stvaranja „pretpostavki za aktivno učešće iseljeničtva u društvenom i političkom životu (podvučeno s naše strane) Crne Gore... „ iz osnovnog razloga što oni koji ne žive u Crnoj Gori i ne dijele njihovu sudbinu nemaju pravo odlučivati o suštinskim pitanjima vezanim uz njihov život!”</p>	<p><u>Komentar se djelimično prihvata.</u></p> <p>Vidjeti obrazloženja za tačke 4.4, 8.7, 18.3. i 22.3. Izvještaja.</p>
<p>34.3. Dat je komentar u vezi člana 5. Nacrta zakona u kome “predlagač zakona po svojoj logici nabraja nosioce saradnje s iseljeničtvom po principu sve institucije, tijela, organizacije, jedinice lokalne samouprave pa čak i manjinske savjete Crne Gore. Možda bi bilo bolje postaviti pitanje „Tko nije nosilac?”. Problem postaje istinski kada odrednice navedenog članka povežemo s odrednicama članka: 21, 22, 23, 24, 25, 26. i 27. (koji su u osnovi sadržajna strana zakona ono najbitnije), jer u praksi to znači SVI i NITKO. Najjednostavnije rečeno ovakav prijedlog je nemoguće provesti u praksi, ili se može desiti da tamo neka uprava, neke pod direkcije u okviru direkcije jednog ministarstva to obavlja. Stoga smatramo da nosioci saradnje trebaju biti u ime Skupštine Crne Gore- Odbor za saradnju s iseljenicima ili Savjet za saradnju s iseljeničtvom (kojeg imenuje Skupština Crne Gore i čiji predsjednik treba biti osoba koja je poznavatelj problematike iseljenika i koja uživa ugled u Crnoj Gori (što znači iz Crne Gore) i Ministarstvo vanjskih poslova.... Svi ostali nabrojani u Nacrtu</p>	<p><u>Komentar se ne prihvata.</u></p> <p>Uz obrazloženje za tačke 13.1, 16.3, 16.6. i 32.7. cilj predlagača je bio da naglasi obavezu i odgovornost svih nosilaca saradnje za pitanja iz njihove nadležnosti, te da u koordinaciji MVPEI, usklade svoja akta sa odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od njegovog donošenja.</p>

<p>zakona su u funkciji davatelja usluga za potrebe iseljeničke problematike. Sastav Savjeta treba predložiti u okviru funkcionalne komponente (voditi računa o tome kada, kako i koji se članovi mogu okupiti na sjednicama, s obzirom da je raspon od Amerike, preko Europe do Australije) i u cjelini predefinirati kao bitnu komponentu u odlučivanju. Ministarstvo je nužno u okviru komponente UČINKOVITOSTI (kao i u zaštite državljana Crne Gore koji su na privremenom radu u pojedinim državama Europe i šire), ali ono ne može preuzeti i drugu komponentu DEMOKRATIČNOSTI.”</p>	
<p>34.4. Dat je predlog da se razmisli o mogućnosti formiranja (nekad davno ukinute) MATICE ISELJENIKA kao institucije koja bi postala središtem i ishodištem cjelokupne iseljeničke problematike i koja bi preko nosilaca i svih davatelja usluga mogla odgovoriti svim izazovima ove odista bitne, i za Crnu Goru i njene iseljenike, problematike. U protivnom će se desiti da se procesi odvijaju na desetinama različitih nivoa, instanci, pojedinačnih komunikacija koje će bagatelizirati cjelokupnu aktivnost, do činjenice da se pretvori u nekakvo „žicanje“ novaca ili političke podrške za uže grupne ili pojedinačne interese. Razmišljali smo i o ideji osnivanja Ministarstva iseljeničtva, ali kako je ono obilježeno političkom komponentom, smatramo Maticu boljim rješenjem.</p>	<p><u>Predlog se ne prihvata.</u></p> <p>Predlagač je mišljenja da se na bazi iskustava postojećeg institucionalnog i zakonodavnog okvira kojem se teži, uz maksimalnu uključenost Savjeta, treba sagledavati nadogradnja institucionalnog i zakonodavnog okvira (Matica Iseljenika, nezavisna Kancelarija ili Ministarstvo) u najboljem interesu iseljeničtva i Crne Gore.</p>
<p>34.5. Dat je komentar da se u Nacrtu zakona u jednoj rečenici (čl.4.) spominju bilateralni ugovori s državama u kojima živa crnogorski iseljenici iako bi oni trebali biti važna karika u ukupnom rješavanju statusa i položaja iseljenika. Nažalost i do sada sklopljeni bilateralni ugovori ili sporazumi su u najvećoj mjeri „mrtvo slovo na papiru“ (primjer Sporazum o zaštiti prava pripadnika hrvatske nacionalne manjine u Crnoj Gori i Crnogorke nacionalne manjine u Hrvatskoj koji je sklopljen 2009. stupio na snagu 2012, a koji do danas nije u primjeni, čak nije formiran ni međuvladin Mješoviti odbor za njegovo provođenje iako je to predviđeno u roku od 60 dana od dana donošenja).</p>	<p><u>Komentar se djelimično prihvata.</u></p> <p>Bilateralni sporazumi moraju biti predmet pažnje i praćenja prije svega MVPEI, ali i ostalih nosilaca saradnje, svakog iz domena svoje nadležnosti. Preko MVPEI i Ministarstva za ljudska i manjinska u toku je postupak formiranja Međuvladinog mješovitog komiteta sa Hrvatskom.</p>
<p>34.6. Predloženo je da se pitanje priznanja i nagrada ostavi Zakonu o državnim odlikovanjima i priznanjima i briše iz ovog zakona.</p>	<p><u>Predlog se ne prihvata.</u></p> <p>Predlagač je mišljenja da nagrade za doprinos iseljeničtva treba regulisati ovim zakonom, što ne isključuje mogućnost da se za dostignuća iz</p>

	iseljeništva pojedincima oda priznanje i po osnovu Zakona o državnim odlikovanjima I priznanjima.
34.7. Dat je predlog da budžetska sredstva, sukladno Zakonu o Budžetu, treba definirati namjenski, kao i da nije jasno “koji kriterij je upotrijebljen u Nacrtu u nekakvom iznosu 1/3 sredstava za potrebe autohtonih manjinskih zajednica?”	<u>Predlog se djelimično prihvata.</u> Uz obrazloženje za tačku 8.8. predlagač ukazuje da će se raspodjela sredstava predviđenih za saradnju sa iseljeništvom regulisati posebnim uputstvom-podzakonskim aktom.
35. Nikola Ciko, Ambasador, član privremenog Savjeta za dijasporu	
35.1. Dat je komentar u vezi sa članom 5. Nacrta zakona “Lako je identifikovati više od 30 članova Savjeta što ga čini suviše glomaznim, nefunkcionalnim organom koji će imati “fikus” ulogu, bez realne operativnosti ili funkcionalnosti.”	<u>Komentar se ne prihvata.</u> Uz svo uvažavanje komentara u vezi odredbe o kojoj je i predlagač imao dilema, ista se ne prihvata. Vidjeti obrazloženje za tačku 13.1, 16.6, 16.7, 18.1, 19.2. i 30.1. Izvještaja.
35.2. Dat je predlog da se u Zakon unese stav da će Crna Gora pristupiti popisu svog iseljeništva..., bez kojeg je nemoguća bilo kakva ozbiljna državna politika u odnosu sa iseljeništvom.	<u>Predlog se djelimično prihvata.</u> Vidjeti obrazloženje za tačke 4.3. i 24.1. Izvještaja.
36. Plavsko-gusinjski “Merhamet”, SR Njemačka	
36.1. Dat je komentar da u članu 2. Nacrta zakona formulacija “identifikuju sa Crnom Gorom u nacionalnom ...smislu” implicira na potencijalnu asimilaciju svih koji nacionalno nijesu Crnogorci.	<u>Komentar se ne prihvata.</u> Predlagač smatra da je data formulacija u Nacrtu zakona “...identifikuju sa Crnom Gorom u državnom, nacionalnom, kulturološkom i civilizacijskom smislu, baštine Crnu Goru kao demokratsku, nezavisnu, suverenu, građansku, multietničku i multikulturalnu državu” - u duhu ustavnog i građanskog koncepta i jednakog uvažavanja svih pripadnika našeg iseljeništva.
36.2. Dat je predlog za izmjenu člana 3. Nacrta zakona na način da se dio rečenice “uz uvažavanje specifičnosti i potreba crnogorske nacionalne manjine”, kompletno briše ili da se umjesto “potreba crnogorske nacionalne manjine” uvrsti “potreba svih nacionalnih manjina”.	<u>Predlog se prihvata.</u> Vidjeti obrazloženje za tačku 1.1. Izvještaja
36.3. Data je sugestija da je izraz “nematične” države neadekvatan.	<u>Sugestija se prihvata.</u> Vidjeti obrazloženje za tačku 28.8. Izvještaja
36.4. Dat je komentar u vezi člana 4, stav 1, alineja 3. u kojem se pominjanjem crnogorske nacionalne	<u>Predlog se prihvata.</u>

manjine “diskriminišu ostale nacije”.	Brišu se riječi “crnogorske nacionalne manjine” u alineji 3. ovog člana.
36.5. Dat je predlog da se u članu 4, stav 1, alineja 7. i članu 26, alineja 5, doda i sljedeći tekst “I lica koja u Crnoj Gori imaju drugi boravak” uz objašnjenje da se odnosi na “lica koja posjeduju domaćinstva za koja izmiruju poreske obaveze u Crnoj Gori”.	<u>Predlog se ne prihvata.</u> Vidjeti obrazloženje za tačku 28.5. Izvještaja.
36.6. Dat predlog da se u članu 5. osim Matice crnogorske navedu i institucije ostalih nacionalnih zajednica.	<u>Predlog se ne prihvata.</u> Vidjeti obrazloženje za tačku 9.2. Izvještaja.
36.7. Dat je komentar da je neadekvatna formulacija “manjinski nacionalni savjeti” u članu 5, stav 1, alineja 6. Nacrta zakona.	<u>Komentar se prihvata.</u> Koristiće se formulacija iz Zakona o manjinskim pravima i slobodama – “Savjeti manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica”.
36.8. Dat je predlog da se tekstem Zakona regulišu pitanja u vezi sa predlaganjem i izborom članova Savjeta uz vođenje računa da Savjet predlaže i bira dijaspora, a ne institucije u matici.	<u>Predlog se djelimično prihvata.</u> Pitanja u vezi sa predlaganjem i načinom izbora članova Savjeta neće biti inkorporirana u tekst zakona. Predlagač je, u cilju obezbjeđivanja pune transparentnosti i iznalaženja najboljih rješenja u vezi sa predlaganjem i načinom izbora članova Savjeta, predvidio da se ovo pitanje uredi podzakonskim aktima o radu Savjeta - uz prethodne konsultacije sa iseljeničkim zajednicama.
36.9. Dat je predlog da broj članova budućeg Savjeta iz Njemačke bude 4, umjesto predloženih 2.	<u>Predlog se ne prihvata.</u> Vidjeti obrazloženje za tačku 30.1. Izvještaja.
36.10. Dat je predlog da se u članu 24. Nacrta zakona uvrsti i njemački jezik.	<u>Predlog se djelimično prihvata.</u> Imaće se u vidu u postupku institucionalnog i kadrovske osposobljavanja Uprave za dijasporu.
36.11. Dat je predlog u vezi člana 30. Nacrta zakona da se umjesto manifestacije “Dan iseljeničtva” organizuje višednevna manifestacija “Dani dijaspore” u više gradova Crne Gore, kao i da način obilježavanja “Dana dijaspore” usaglašava Savjet sa Ministarstvom	<u>Predlog se djelimično prihvata.</u> Vidjeti obrazloženje za tačke 4.7. i 32.5. Izvještaja.
36.12. Data je sugestija u vezi člana 31. da u nazivima nagrada “treba zastupiti i ostale etničke grupe ili dati neutralan naziv za sve nagrade npr. “Montenegro”, “Jadran” i sl.”	<u>Sugestija se djelimično prihvata.</u> Vidjeti obrazloženje za tačke 2.1. i 18.4. Izvještaja.
37. Svjetski Bošnjački kongres (BiH) i Bošnjačka kulturna zajednica u Crnoj Gori	
37.1. Dat je komentar da se “definicijom iseljeničtva želi normirati vrlo heterogena struktura iseljenika kao jedinstveni identitet”.	<u>Komentar se ne prihvata.</u> Predlagač smatra da pomenuta definicija pojma

	iseljeništva ukazuje na svu slojevitost, razlike i kompleksnost naše iseljeničke zajednice, kao i da je u saglasnosti sa Ustavom i građanskim konceptom države Crne Gore.
37.2. Dat je komentar da se u vezi člana 3. Nacrta Zakona o crnogorskoj nacionalnoj manjini "...eksplicitnim pominjanjem daje poseban status..."	<u>Komentar se prihvata.</u> Vidjeti obrazloženje za tačke 1.1. i 8.1. Izvještaja.
37.3. Dat je komentar da "...u cijelom tekstu, imenom se ne pominje ni jedna druga iseljenička zajednica osim crnogorske..."	<u>Komentar se prihvata.</u> Vidjeti obrazloženje za tačku 8.1. Izvještaja.
37.4. Dat je komentar u odnosu na upotrebu pojmova "matična" i "nematična" zemlja u smislu da se upotrebom ovih pojmova "svi oni koji..Crnu Goru ne doživljavaju i ne deklarišu kao matičnu, iako su pri tom njeni državljani, isključuju sebe i ne mogu biti "korisnici" prava koja se nude ovim Nacrtom zakona".	<u>Komentar se djelimično prihvata.</u> Umjesto formulacije "nematična država" koristiće se formulacija "država prijema".
37.5. Dat je komentar u vezi člana 5. i eksplicitnog pominjanja Matice crnogorske kao jednog od nosilaca saradnje.	<u>Komentar se ne prihvata.</u> Vidjeti obrazloženje za tačku 9.2. Izvještaja.
37.6. Dat je komentar u vezi člana 5. Nacrta zakona da se manjinski nacionalni savjeti izvorno ne zovu "manjinskim".	<u>Komentar se prihvata.</u> Koristiće se formulacija iz Zakona o manjinskim pravima i slobodama – "Savjeti manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica".